

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Geographia universalis

**Ptolemaeus, Claudius
Münster, Sebastian**

Basileae, 1540

Tertia rheni tabula

urn:nbn:de:bsz:31-67084

TERTIA RHENI

T A B V L A.

Ontinet hæc tabula Marcam Badensem, Vuasgoiam, Vuestricham, ditionem principis Palatini &c. Thermæ Badenses, ubi Marchio ipse residere solet, inuentæ dicuntur tempore Antonini imperatoris, circa annum Christi 126. Otto autem tertius imperator, longe postea erexit circumiacentem regionem in Marcam, additis oppidis aliquot, præcipue Stollhofen & Etlingen, quæ antea fuerant abbatis Vuiffenburgensis. Fridericus uero secundus, cum defecisset comitatus Kreichgoiensis, adiecit Durlachum & Heidelbergum. Porro Rastet & Cuppenheim accesserunt ex ditione Eberstein, sicut Phortzen & Cell ex ducatu Sueuico. Nouissime accesserunt regiones Hochberg & Rœtelen,

PALATINATVS.

Fuerunt olim multi & uarij comites Palatini, nempe palatini à Vuittelspach, palatini à Thubingen, palatini à Schiern & palatini à Rheno, quorum omnium successiones iam dudum defecerunt, præter Palatinorum Rhenensium, sed qui & ipsi sæpe defecerunt, & hodie quidem nulla nominis eorum extaret memoria, nisi electionis dignitas principatû illû sustinuisset. Primus palatinus comes & elector (eos em̄ qui fuerunt ante Ottonem tertium hic omittimus) fuit Henricus appellatus, cui successit priuignus eius Sifridus, pater sanctæ Kunegundis. Nam scribunt quidam, memoratum Henricum uxorem duxisse, relictam principis Brabantini, & filio eius Sifrido tradidisse Palatinatum. Sifridus reliquit duos filios, Ezelinû & Cōradum. Qui cum sine hærede decessissent, Henricus dux Saxonix & dux Bauariæ, cognominatus superbus, adeptus palatinatum, ob superbiam suam à Friderico primo anno 1180 rursus hac dignitate priuatus est, tradiditq; imperator palatinatum fratri suo Conrado, duci Sueuix, qui & postea anno Christi 1204. sepultus fuit prope Heidelbergum in monasterio Schoenawësi. Hic Conradus reliquit unicam filiam, Agnetem nomine, quam duxit uxorem Henricus dux Saxonix, filius Henrici superbi, factusq; est per eam comes Palatinus. Et cum iste Henricus aliam sobolē præter filiã Gertrudē non haberet, translatus fuit per eam palatinatus ad Ottonem ducem Bauariæ & comitem à Schiern, cui matrimonialiter fuit iuncta, anno scilicet Christi 1225. Huic successit in utroq; principatu filius eius Ludouicus, qui & ipse filium Ludouicum nomine, utriusq; principatus hæredem reliquit. Et hic Ludouicus duos habuit filios, Ludouicum, qui ducatum Bauariæ retinuit, & Rudolfum, qui partem aliquam in Bauaria cum palatinatu possedit. Et ab eo tempore usq; in hodiernum diem Bauariæ ducatus sequestratus fuit à palatinatu, tã & si tituli non fuerint discreti. A memorato enim Rudolfo progeniti sunt omnes principes palatini, qui hodie extant. Et licet ipse Rudolfus per fratrem suum Ludouicum imperatorem & ducem Bauariæ pulsus fuerit à palatinatu, eo quod suffragium suum in electione non dedisset ei, filij tamen eius ob id non fuerunt spoliati ditione patris, sed successerunt ei Rudolfus & Rupertus, tertius uero Adolfus nomine, licet fuerit secundo natus, cessit tamen post præmaturam mortem Rudolphi primogeniti Ruperto, quod is prudentior & regimini aptior esset. Hic Rupertus anno Christi 1346 instituit in Heidelbergensi oppido studium uniuersale. Et cum nec ipse nec Rudolfus prolem masculam relinqueret, factus est post mortem eius princeps elector Rupertus Adolphi fratris filius: qui ducens uxorem filiam regis Siciliæ, sustulit ex ea filium Rupertum nomine, qui postea factus est Romanorum rex. Duxit autem iste Rupertus uxorem filiã Burggrauij Nurnbergensis, & genuit plurimos filios, nempe Otto

TERTIA RHENI NOVA TABVLA

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U V X Y Z

nem, Fridericum, Rupertum, Ludouicum, Iohannem & Stephanum. Rupertus in ipso iuuetutis flore obiit, reliqui uero fratres inter se diuiserunt patris ditionem. Ludouicus factus est elector, habuitque uxorem filiam regis Cypri, & fuit executor concilij Constantiensis. Ottoni obuenerunt Mospach & Numarckt, sed in filio eius Ottone nomine, defecit hæc linea. Porro Friderico tulit fors Ambergam Bauariæ ciuitatem, mortuusque est sine hærede. Iohanni cessit in hæreditatem Nuenburg oppidum Bauariæ, & is reliquit filium nomine Christophorum, qui factus est rex Daniæ, & obiit sine prole. Stephano obuenuit Zweibrucken cum annexa ditione, ductaque Anna hærede comitatum Veldentz & Sponheim, genuit Ludouicum & Fridericum. Ludouicus, cognominatus niger, possedit Zweibrucken & Veldentz. Fridericus uero in possessionem accepit Siemern & comitatum Sponheimensem. Huic Friderico successit filius Iohannes, Rupertus uero alter filius, factus est episcopus Ratisponensis. Iohanni successit filius Iohannes, qui nostro auctori ducatu præsidet, uir admirandi ingenij, & plurimis nature dotibus conspicuus. Porro Ludouicus elector genuit Ludouicum & Fridericum. Ludouicus genuit ex filia ducis Subaudiæ Philippum in ipso iuuentutis flore, moriensque reliquit fratrem filij tutorem & principatus rectorem. Philippus factus uir successit patruo, genuitque multos filios, ex quibus primogenitus Ludouicus hodie principatui præsidet. Hæc fortassis prope diem in germanica lingua latius describemus.